

Vårtbjörk.

Betula pendula, Betula verrucosa

Namnets betydelse

Björk härstammar från forngermanska *berth* som betyder ljus. *Betula* kommer från keltiskans *betu*, som är tjära (*bitumen*). *Pendula* betyder hängande. *Verrucosa* betyder vårtig, syftar på hartsvårtor på årsskotten. Tillhör familjen *Betulaceae*, släktet *Betula*, arten *pendula* eller *verrucosa*.

Hur du känner igen vårtbjörken

Björken har en genomgående huvudstam. Dess bark kallas näver. Unga björkar har gulbrun näver, som med trädets tilltagande ålder blir vit.

Gamla vårtbjörkar får skorpbark långt upp på stammen, medan glasbjörk endast har sådan bark nära stammens bas.

Hos vårtbjörken är årsskotten kala och har hartsvårtor som känns sträva medan glasbjörkens årsskott, som är håriga utan vårtor, känns lena.

Vårtbjörkens gröna, tunna blad sitter strödda. De triangulära, klippiga bladskivorna har tydligt dubbelsågade kanter.

Till skillnad från sly av glasbjörk har ung vårtbjörk nästan lodrätt hängande bladskivor.

Vårtbjörken har tunna mjuka smågrenar och kan utvecklas med åren till en typisk hängbjörk, som detta träd.

Blomningen sker vid lövsprickningen. Björken är sambyggare, d v s han- och honblommor sitter på samma träd. Frukten är en mycket liten lätt nöt (över 1 miljon per kg) med vinge som sprids lång väg med vinden.

Vårtbjörkens betydelse

Veden är ganska mjuk, men seg och inte så lättkliven. Färgen är ljusgul till nästan vit. Björkved har högt bränslevärde. Vissa vårtbjörkar utvecklar mörkflammig masur ved som utgör ett mycket eftertraktat slöjdvirke.

Björken är ett ljusälskande sk pionjärträd som tidigt invaderar hyggen, brandfält och andra öppna ytor. Björkaska innehåller hög halt av pottaska (kalciumkarbonat) som används till framställning av soda, glas och krut.

